

TRZĘS KASZEBSKO

KATOLICKIE PISMO LUDU KASZUBSKIEGO — 3 RAZY TYGODNIOWO

Ostatnie dni „Norymbergi”

W poniedziałek rano wśród ogólnego napięcia rozpoczął się 218 dzień procesu. Trybunał zabrał się na swoje 404-le jubileuszne posiedzenie.

Kryko przed rozpoczęciem 218 skazanych przestępstw zasiadło ławę oskarżonych.

B członków trybunału, sędziów: brytyjski, amerykański, francuski i radziecki; zasiadli na swych miejscach.

O godz. 10 rano przewodniczący, sędzia Lawrence, rozpoczął resumowanie procesu. Sentencja wyroku ogłoszona została dziś, we wtorek popołudniu.

Trybunał uznał za przestępstwa następujące organizacje: korpus przywódców partii hitlerowskiej oraz SS, SD, Gestapo. Przyznaliśmy się natomiast od uznania za zbrojnicze: SA, gabinetu Rzeszy i niemieckiego naczelnego dowództwa. Członkowie tych organizacji mają jednak stanąć przed sądem indywidualnie, nie podlegając stwierdzeniu ich winy łącznie z innymi i przekonywując.

Przewodniczący Lawrence rozpoczął posiedzenie trybunału, stwierdzając legalność pełnomocnictw sądu i omawiając dotychczasowy przebieg obrady. Do 31 sierpnia br. sąd odbył 403 posiedzenia i wysłuchał 31 świadków oskarżenia oraz 61 świadków obrony.

Niemcy chcieli żyć „hańbą”

Opisując cele reżimu, ustalonego przez Hitlera, Lawrence oświadczył, że jednym z głównych celów było tzw. „zręczenie z Niemcami walki za zawiązania broni”. Przywołując wyjątki z oddzielnych mów Hitlera, nawiązując do charakterystycznym sposobem frazowania przez Niemców traktatu wersalskiego.

Hitler był głównym fuhrerem, któremu podlegało szereg mniejszych z własnym za kresem dziełami. Jedyną zasadą tego reżimu było narzucenie woli za pomocą siły. Dlatego mowy wyroku, czyli zastrzeżenia przewodniczącego „Ilustrować” dojdzie do władzy Hitlera i jego postępowanie i likwidowanie oporu jak też instytucji religijnych Partii hitlerowskiej nie wzięły się na uwagę wadliwej walki i od razu na obalenie chrześcijaństwa. Nie pozwoliła jednak na swobodne wypowiedzenie wiary, o ile była sprzeczna z hitleryzmem.

Wojna największa zbrodnia

Rok 1933 dojdzie do władzy, przeludnienie żydów, nieuznanie klauzuli traktatu wersalskiego oraz paktu z Locarno wzbudziły do bestialstwa Niemcy, palając rozkoszowanie i uzbrojenie armii — są dalszymi mowaściami Trybunału.

Na temat zarzutu konspiracji i prowadzenia wojny napastniczej sędzia powiedział: „Rozpalenie wojny jest największą zbrodnią. Objawia ona sobą nagromadzenie największego zła”. Niemcy oddawały przysięgi, że szczerowo do napastki. Trybunał użył specjalny nacisk na wagę odnieśliśmy innych dokumentów.

Wypowiedzi Hitlera na różnych zebraniach notowane w odnotowanych sprawozdaniach zostały uznane przez trybunał za autentyczne.

Wszyscy oskarżeni słuchali odczytanie mowy wyroku z wielką uwagą.

Wojna przeciw Polsce została uznana całkowicie za wojnę agresywną, podobnie wojna przeciw Danii i Norwegii. Argument przedstawców niemieckich, że wojna przeciw Związkowi Radzieckiemu była obrona przed atakiem radzieckim na Niemcy, została odrzucona. Odrzucono również wniosek oskarżonych, że działali oni pod dyktando Hitlera. Odrzucono także twierdzenie obrony, że oskarżeni nie mogą być karani za zbrodnie, które nie objęte żadnymi przepisami prawnymi.

Podniecenie oskarżonych

Według oświadczenia słuchających więźniów wszyscy oskarżeni są w silne słońce podniecenia. Hasi wieryz uparcie, że jakiś cud go uwolni. Von Neurath jeśli nie No-

tyrbergu to Praga go skaze. Frank oczekuje śmierci z ulgą. Niemcy w prasie nie wykazują zainteresowania dla przebiegu sądu.

Spodziewają się śmierci

Julius Streicher pragnie śmierci, również Goering, Keitel, Jodl, Doenitz i Raeder uważają się za wojkowych spodziewają się wyroku śmierci. Ubiegają się przez swych obrońców tylko a pilota egzekucyjny, chcą bowiem zginąć od kuli. Frank również spodziewa się śmierci. Schacht uważa, że trybunał nie ma prawa skazywać. Tylko Ribbentrop jest przestraszony, że nie mówi o wyroku.

Tajemnica wyroku

Tymczasem wyrok odcina więźniom nie tajemnicą. Tymczasem musieli złożyć przysięgę, że nie wyjawia słowa przed czasem. Od 26. 9. br. nie opuszczają swych biur, odcinając od wszelkiej zewnętrznej komunikacji.

Wyrok śmierci

We wtorek 1 października br. zapadł wyrok skazujący Hermanna Goeringa, Joachima von Ribbentropa, Wilhelma Keilla, Ernsta Kaltenbrunna, Alfreda Rosenberga, Hansa Franka, Wilhelma Fricka, Juliusa Streichera, Fritzla Sauckela, Alfreda Jodla, Artura Seyss-Inquarta, Marine Bornmana na karę śmierci przez powieszenie.

Rudolfa Hessa, Wallera Funka, adm. Reedera, na dożywotnie więzienie.

Baldura von Schirach, Alberta Speer na 20 lat więzienia.

Konstantina von Neuratha na 15 lat więzienia.

Adm. Doenitz na 10 lat więzienia.

Hitlmar Schacht, Franz von Papen i Hans Friltschi zostali uniewinnieni.

Skazani uznani zostali winnymi wszystkich zarzucanych im zbrodni: spisku, zbrodni przeciw pokojowi, zbrodni wojennych i zbrodni przeciw ludzkości.

Przeciwko karze Hessa i uniewinnieniu Schachta, Papena i Friltscha prokurator Radziecki winił sprzeciw żądając kary śmierci dla wszystkich.

Skazani mają prawo w ciągu 4 dni wnieść odwołanie do Międzynarodowej Rady Kontroli w Berlinie.

Wykonanie wyroku nastąpi 16 października w Norymberdze, kiedy więźniowie odsyłani będą w Berlinie.

Turcja nie zgadza się zupełnie w sprawie Dardaneli

Dnia 24. 9. nastąpiła wymiana not między rządami ZSRR, i Turcji na temat cieżnin czarnomorskich.

ZSRR otrzymał odpowiedź Turcji na notę z 7 sierpnia.

W nocie swj ZSRR, stwierdza, że rząd turcki zgadza się na trzy pierwsze punkty wniosków, zaproponowanych w dniu 7 sierpnia.

Jak i) cieżniny muszą być zawsze otwarte dla statków handlowych wszystkich państw, 2) cieżniny muszą być zawsze otwarte dla okrętów wojennych państw czarnomorskich, 3) przejście przez cieżniny okrętów wojennych, nie należących do państw czarnomorskich, będzie dozwolone tylko w specjalnych wypadkach. Rząd turcki zgadza się natomiast na punkty 4 i 5 noty radzieckiej, dotyczące wspólnego z ZSRR opracowanie statutu cieżnin i wspólnej obrony.

W sprawie zastrzeżeń Turcji co do tych punktów noty radzieckiej, które proponują, aby statki cieżniny ustaliły wyłącznie państwa czarnomorskie, odpowiedź radziecka wskazuje, iż charakter cieżnin czarnomorskich jest całkowicie inny niż Gibraltar, czy Kanalu Sueskiego, gdzie rzeczywiscie byłaby międzynarodowa kontrola potrzebna.

Odpowiedź radziecka wskazuje następująco, że odmowa odpowiedzi Turcji w sprawie wspólnej obrony cieżnin przez Turcję i ZSRR, pozostawia państwa czarnomorskie gwarancji bezpieczeństwa.

Dalej przypomina konieczność zagwarantowania bezpieczeństwa tego wybrzeża przez bezpośrednim udziale ZW. Radzieckiego, co wynika z żywotnych interesów ZSRR.

Wskazuje, że propozycje radzieckie a dnia 7 sierpnia zgodne są z zasadami ONZ, odpowiedź radziecka stwierdza, że rozwija

Manewry floty amerykańskiej

MOSKWA. W „Lwiestach” ukazał się artykuł na temat manewrów floty angielskiej i amerykańskiej przy udziale okrętów greckich i tureckich na Morzu Egejskim.

„Lwiestia” pisze: „Jaki donoszą z manewrów tych wzmaga udział również tureckie siły lądowe i powietrzne. Tym razem już nie nawet dla zwyczajności nie mówo o „przyjaznych wyzyskach”. Odnosił się prawdziwym obraz demonstracji wojennej, zorganizowanej przez Amerykanów, którymi wiadomo, z jakich przyczyn zainteresowali się ogromnie „obronę wybrzeży tureckich, przed możliwym napadem”. Jak zwykle widział przez tureckich, która straciła słowo z redolencją, znalazła się jedna najbardziej egzaltowana i nagadawcza osoba — „Dzunkuriel”. — 6 września gazeta la zamieściła artykuł Abidina Dawera, w którym podobno na została kropka nad i”.

„Lwiestia” cytują słowa tego dziennika tureckiego, który stwierdza, że „przy wyście na Morze Egejskie okrętów floty amerykańskiej i angielskiej świadczy o zainteresowaniu mocarstw angielskich sprawą cieżnin.”

Nota Rządu Polskiego do rządu Wielkiej Brytanii

WARSZAWA. Na ręce ambasadora Wielkiej Brytanii p. Cavendish-Bentincka została złożona nota rządu polskiego do rządu Wielkiej Brytanii.

Nota zawiera protest przeciwko werbowaniu obywateli polskich do armii brytyjskiej bez zgody rządu polskiego, z tym by widnie brytyjskie zastręgi indywidualnie obywateli polskich wstępujących do Polskiego Korpusu Przygotowawczego, jako część składową armii brytyjskiej.

Walki w Grecji trwają nadal

Akcja zbrojna powstańców objęła całą Fessalię. Jedyni zbliżeni Tsalini, Larissa sądzić się w rełach wojny zjedowej. Wywiadowcy oddziały powstańcze dotarli już do granic miast. Równocześnie donoszą z Peloponazu o wzmożon akcji powstańców.

De Gaulle prezydentem?

PARYZ. Według wiadomości podanych przez redaktora dyplomatycznego gazety „Libération”, generał de Gaulle godzi się na ewentualne objęcie stanowiska prezydenta republiki francuskiej, bez względu na to, jaka by nie była przyszła konstytucja. General nie czyni się przed tym, co uważa za swą miłą dziękuję.

Tak przynajmniej sądził dziennikar a „L'Epoque”.

Wspólny front przeciw zepsuciu

Z orędziem pokój od Ojca św. przybył do Kioło, centrum buddyzmu japońskiego, dwaj biskupi amerykańscy, na zaproszenie bönwō. Wzwalili ich, by w imię czerech nēt karayimian, wspólnych dla obu religii, złączyli się z katolikami do wspólnego frontu przeciw materializmowi i zepsuciu obyczajów.

Radiowe orędzie Ojca św.

Na kongres marjański w Bogocie (Kolumbia) przesłał Ojciec św. radiowe orędzie, w którym mówił o katolickich tradycjach Ameryki. Łaciszcy, które zaden publicyści czy prywatni akt—nie został przesłany bez wezwania Matki Bożej, gdzie „młoty wyznaczniki obywateli do Eucharystii. Najcież: Panny i Ojca św.” łowczy szły kadele, chwili ich życia. „I dził, gdy zbieracie się na narodowy kongres marjański, by uczcić koronę Marii Dziewicy, które to wyznaczenie, że Kolumbia jest jeszcze Kolumbia Maryjną i w ten sposób niezachwiana—nie katolicki”.

Zwrót do religii w Holandii

W przemówieniu politycznych członków Izby Partii Ludowej, która uzyskała w obu izbach przewagę, mówcy żądali przychylnego traktowania religii i przywrócenia Bogu należnej Mu czci. Partia żądała także zniesienia wszelkich ograniczeń, które narzuca ustawą o wykonywaniu praktyk religijnych, i zwróciła uwagę na konieczność większego postawienia godności człowieka i ogniska domowego.

Papież o udział księży w apostolacie robotniczym

Papież walc o większy udział księży w apostolacie robotniczym. W liście do kard. Suhard, arcybiskupa Paryża, pisze o organizacji robotniczej J. O. C. Kapłani coraz lepiej rozumie winni misję tej organizacji i jako jej kapłani mają więcej przystosować się do czasu dzisiejszych.

Sprzedz 4. 11. 1941 r.

5 lat temu Ojciec św. powołał do życia Papieskie Dzieło Powołań Kapłańskich, które poświęcił Arceypłakowemu Łęzowski i Józef. Członkowie tego „Dzieła” zobowiązują się modlić o wzrost powołań kapłańskich, szerzyć postawienie i dać stanu kapłańskiego oraz wspomagać młodzieńców, pragnących zostać kapłanami. „Soboty kapłańskie” mają być użyteczną próbą „posiłki robotniczo na zwinio Twoje”.

Więści z kraju i świata POLSKA

- Władze brytyjskie ogłosiły, że dnia 29 września zwracając przedstawicielom rząd polskiego następujące morskie jednostki wojenne: „Krawków”, „Słazak”, „Piorun”, „Conrad”, „Burga”, „Wilki”.
- Ministerstwo Komunikacji przystąpiło do uruchomienia wdalekobieżnych pociągów wagonów spyalnionych na trasach Warszawy — Kraków, Gdynia, Szczecin, Poznań.
- Laureatem nagrody Nobla został iKawczy Dunikowski, prof. Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, odznaczony za całokształek swej pracy artystycznej.
- W Belwedze odbył się akt wręczenia dziennicy polskiej, stanowiących dar Prezydenta U. S. A. Trumana do dyspozycji Prezydenta Birnba dla rozdzielania najbardziej potrzebującym.
- W dniu 27 ubm. przybył z Warszawy do Łodzi, bawicy w podróży po Polsce, parlamentarzyści angielski, poseł Labour Party, Dilegacja polska w Norwembie, — składająca się z ministra Sprawiedliwości Świątkowskiego, Przewodniczącego Izby Rządu Kowalskiego, ob. Barczkowski, szefa Nadzoru Prukatorskiego, prokuratora Dąba i prokuratora Najwyższego Trybunału Ordynowego Czypiana.

Król Jerzy w Grecji

Król Grecki przybył do Grecji samolotem i wyjadował na lotnisku Elewne, przypisując o dzień swój przyjazd, który był przewidziany na sobotę 29. 9. 46 r.

Króla Jerzego powitani na lotnisku regent Damaskinos i premier Tsaldaris, po czym król udał się na molo i stamtąd na pokład królewskiego kontroptowadca.

Króla powitani regent i premier Tsaldaris. Następnie król udał się do katedry, gdzie odbyło się uroczyste nabożeństwo. W dniu powrotu król policyjnie w pełnym uzbrojeniu strzeleb bezpieczeństwa królewskiego i jego — jego rodziny. W ten sposób strażnicy król obdął wraz z członkami swej rodziny przejeżdżając przez główne ulice miasta, na których powitani stendary królewskie i napisami: „Moiłoty mojego narodu jest moją polęga”.

Podczas uroczystości, na których byli obecni członkowie korpusu dyplomatycznego, nie było żadnego przedstawiciela postelstwa jugosłowiańskiego, ani charge d'affaires radzieckiego. Również przywódcy partii republikańskiej, Temistokles Solulis

nie przybyli na uroczystości. Po zakończeniu uroczystości udał się król do pałacu królewskiego.

Agencja Reutersa donosi, że król Grecki Jerzy obdął na pokładzie torpedowca „Mitsoulis” dłuższą konferencję z regentem, arcybiskupem Damaskinosem. Przepuszczanie regent Damaskinos złożył formalnie władzę w ręce króla. B. regent Damaskinos ma opuścić w poniedziałek pałac królewski i zamieszkać w pałacu arcybiskupim.

Po konferencji z arcybiskupem Damaskinosem król obdął 2—godziną rozmowę z premierem Tsaldarisem. W najbliższych dniach premier Tsaldaris złoży dymisję swego rzędu.

NOWY JORK. Korespondent dziennika „New York Herald Tribune” donosi z Aten, że do Grecji przybyły z Bliskiego Wschodu świadki oddziały wyekb brytyjskich. Oddziały te wyłdowały w szeregu portów greckich — przede wszystkim w Salonikach — i zostały skoncentrowane w Tessalii i Macedonii.

Rozuchy w Iranie

Agencja Reutersa donosi, że w południowym Iranie Inwazy walk między wojskami rządowymi i zbuntowanymi szerepami. W Teheranie ogłoszono, że oddziały rządowe odparły wszystkie ataki.

Bunt w prowincji Fars wybuchł w połowie września. Kilka tysięcy kozacków rozbroiło zandarmierię i obsadziło szereg miejscowości w prowincji Fars. Buntownicy kierowali się przez Naser — Chana, który wysunął postulat autonomii lokalnej. Bunt w Fars powstaje w związku z podziałem wicewoj. Po 36—godzinnej bitwie buntownicy zajęli miasto Buszar na wybrzeżu zatoki Perskiej. Sytuacja w Fars jest w dalszym ciągu niejasna.

Drugi spisek, który został we właściwym czasie wykryty i uderamiony, zorganizowany został przez gubernatorów południowych prowincji Iranu Abad Hazene i Dżehansena przy poparciu agentów cudzoziemskich, którzy zapożytwiali w broń buntownicze plemiona.

Plany przewidywały powstanie plemion bachtryjskich i kaszkajskich — opowosnawie prowincji południowych, przemianowanie niezależności Chuzistanu, a następną pochód zbrojny na północ w celu obalenia rzędu centralnego w Teheranie.

— Poseł R. P. w Meksyku przekazał Ministerstwu Sprawiedliwości kwotę 120 dolarów amerykańskich (12.000 zł) ofiarowanych przez 5 amerykańków na biedne dzie ci Wietnawy.

KRAJE EUROPY

- Prasa czechosłowacka i słowacka zamieszczą na naczelnym miejscu wiadomości z Konferencji Pokojowej w Paryżu o przyłączeniu do Czechosłowacji 5 gmj węgierskich, położonych na południowym brzegu Dunaju.
- Stracono tu b. prezydenta Moraw, Kierła Szabo.
- Min. spraw wewnętrznych Nosenk podał w parlamencie, że z Czechosłowacji wysiedlono już 2.750.000 Niemców, t. j. około 80 proc.
- Siłdży straszy wojennego Wehrmachtu pozostała w strefie amerykańskiej będąc nibawem oddane do dyspozycji przez myślowców niemieckich.
- W miejscowości Alia w prowincji Palermo (Sycylia) wybuchła bomba w siedzibie sekcji partii komunistycznej, zabijając dwie osoby.

NA INNYCH KONTYNTACH

- Śród Ludowy w Sussex szkarci na śmierć 6 osób, oskarżonych o zabójstwo z Trisła — przywódcy bankructwa 1000—dolarowych 13 innych zostało skazanych na ciężkie roboty.

Dziedział prasy katolickiej

Kościół z Narodem — Naród z Kościołem

Tygodnik Warszawski z 22. 9. br. podaje art. ks. Z. Kaczynskiego „Kościół z Narodem”. Autor podaje refleksję z uroczystości Jasnogórskich i pisze: „Uroczystości jasnogórskie były nie tylko wspólnym hymnem wiary. Były one jednocześnie manifestacją nierozdzielnych węzłów, łączących Kościół katolicki z Narodem polskim. Na niezliczonych transparentach, wspaniałych i samodzielnich cieżkowych widniał wiele mówiący napis: „Naród z Kościołem, Kościół z Narodem”. Mamy za sobą tysiąc lat tego wspólnictwa, wspólnych ludów i dni chwale, wspólnych bólów i krwi meczekskiej. Kłopotliwe próbuje le wazy zrywać lub rozłączyć, spółkę go wielki zwał, wywała tylko zwiększoną reakcją obywateli i łączności z Kościołem”.

Artykuł kończy się: „Zerwano ślubowanie na Jasnej Górze, jak i postanowienia zjazdu Episkopatu Polskiego, zdążają do odnowienia ducha w Narodzie i odrodzenia naszego życia państwa”.

W Japonii katolik ministrem

Ministram wychowania został katolik prof. Yanaka w Japonii.

We Francji premierem jest Bidault, wybitny katolik.

Widzenia dzieci Siowackich

Słowackie „Katolickie Nowiny” donoszą o dziwnych rzeczach, dziejących się w gminie Bozuzjaki, w południowej Chorwacji. Gmina ta przezwana katolicka. Podobno jak w Falmie się zaczęło 10—11 lat temu, że w gminie Bozuzjaki, 13—letnia Marija Gutobowicz, 13—letnia Katarzyna Leskowicz, 11—letni Juraj Domacznowicz w ogrodzie gospodarza, tego Domacznowicza odbierają dziwne objawienia. Zaczęło się to w kwietniu zeszłego roku, gdy dzieci w ogrodzie widziały wspólnie się modliły, dziękując za ocalenie z wojennych nieszczęść. Podczas modlitwy dzieci używały nad słowem dzie krzyż czarny. Odład dzieci już stała się ich modlitwy. W święta Zestania Duchów św. dziećmi ukazała się Matka Najsw. i wyzwała do pokuty, gdyż światła zagroziła nową klęską, o których ludzkie nawet pojacie nie mają. Odład co pewien czas nowe się zdarzają objawienia. Działający się cudowne uzdrowienia. Sam Kościół nie wydał w tej mierze jeszcze orzeczenia. Zdaniem teologów chrześl. tu o powzięne rzeczy.

Jako szkodnicy państwa

WARSZAWA (DAP). Dział Ministrów, na posiedzeniu w dniu 26 września 1941 r. postanowiła na podstawie „Ustawy o objawieniu lekliwie Państwa Polskiego” (Dz. U. R. P. 1920 r. nr. 7, poz. 44, art. 11, pkt. 2) orzeczenie użatę abywielstwa polskiego z dnia 6 września br. — 6 generalów na czele z Andersem, 14 pułkowników, 25 podporuczków i 29 majorów.

Wyżje wymieniani, będąc obywatelami Państwa Polskiego, pełniący służbę w byłych polskich siłach zbrojnych pod brytyjskim dowództwem, przylży bez zgody właścicielskiej Władz Rządowej Polskiej urzędy publiczne podległe brytyjskiemu Ministerstwu Wnysy, wstąpi do Polskiego Korpusu Przystosobienia i Rozmieszczeń, który jest organizacją paramilitarną, stanowiącą część Armii Brytyjskiej i którego dowództwo podlega dowództwu brytyjskiemu — propagawiele wstąpienie do Polskiego Korpusu Przystosobienia i Rozmieszczeń, działając tym samym na szkodę Narodu Państwa Polskiego.

Orzeczenie o użatę abywielstwa nie rozciąga się na żonę i dzieci.

— Majątek prywatny zmarłego przydatka Rogosiewa wynosi 1.821.377 dolarów. Po zapłaceniu podatku spadkobiercom pozostanie 1.085.486 dolarów.

— W stolicy Boliwii wybuchły zamieszki po niedawnym zamachu, dokonanym przez dlicera na prezydenta Junty rewolucyjnej Tomasze Quirozera.

— Znacząco obdoby przez tłum został złincowany na tym miejscu, gdzie b. prezydent Willorafo.

POLITYKA MIĘDZYNARODOWA

- Jak donosi agencja „France Presse”, we Włoszech ukonytułowala się nowa partia polityczna pod nazwą „partia odrodzenia Włoch”.
- Ambasador radziecki w Kanadzie, ZSRUB, został mianowany ambasadorem w Londynie.
- Londyńska Menoni, sekretarz Liżi Hinduking i Kryzysa i specjalny przedstawiciel hindukingowski przywódcy, obdł był 2—godziną rozmowę z Molotowem.
- Był konferencja w Paryżu, o ministrem Bevinem na temat obecnej sytuacji w Grecji. Min. Byrnes miał wyrazić zaniepokojenie swego rzędu obecną sytuacją w Grecji, której określił praktycznie jako „wojnę domową”.
- Do Frankfurtu przybył gen. Eisenhower, Pobył generała w Europie obliczony jest na miesiąc.

Na Ziemi Kaszubskich

Śp. Augustyn Westphal

Śmierć śp. Augustyna Westphala obłąca dotknęła śpiewaków polskich. Był on propagatorem tej sztuki niezrównanej, która jest samorolnym owocem wiary, miłości i niebiańskiej poezji ludu; która nie śpiewała — by śpiewać, lecz śpiewała, by się modlić. Poprzez chóry kaszubskiego okręgu kol śpiewawczych, którego śp. Zmarły był pierwszym od 1928 r. idea jego dozwolęła — pod strzechy kaszubskie, gdzie dzieci uczyły się z ust swych matek, ojców, braci i siostr — członków zorganizowanych chórów, w śpiewach ludowych, tego żywego, pełnego wyrazu i naturalności. Po raz pierwszy zetkniętym ze śp. Zmarłym w 1928 r., a więc w roku objęcia przez niego stęgi Okręgu V, jednoznacznie wyznał, że wielki śpiewaków kaszubskich. Liczne jego przemówienia, czy to na zjazdach, czy też zebraniach braci śpiewawczych, cechowała zawsze frazka o zanikaniu naszej polskiej pieśni ludowej i wypieranie jej z pod strzech naszych przez tandetę zrodzoną z muzyki murzyńskiej. Śp. Zmarły był szczerym i oddanym wyznawcą i obrońcą polskiej i regionalnej pieśni ludowej. Czynnym członkiem męskiego chóru „Harmonia” w Wejherowie od 1920 r., wykazał nieprzeciętnie walory właściwego organizatora braci śpiewawczych. Jego lo zasług u dzieł Okręgu V. W Zjeździe Wschod-

wińskim w czerwcu 1929 r. w regionalnych strzech kaszubskich. Jako prezes okręgu zorganizował 17 kol śpiewawczych, a wpływem swoim niejednokrotnie przyczynił się do pobudzenia większej żywności w kolach mniej aktywnych. W uznaniu wielkich zasług Jego na niwie śpiewawczej, Rada Naczelna Związdownia Polskich Związków Śpiewawczych i Muzycznych w Warszawie, nadała śp. Zmarłemu tytuł odznaczenia honorową, zaś Okręg V Kaszubski zamianował Go swoim prezesem honorowym, a licznę kolę zaliczyli w poczet swoich członków honorowych. Śp. Zmarły doborze się zasłużył idej śpiewawczej, przelo oszczędności Jego nie powinna oddać mgła niepamięci. Nazwijmy Okręg V Kaszubski Jego imieniem, a zyczeniem starych kolegów śpiewawczych stanie się zadość.

Odśledź od nas ten, który w naszym graniu najlepiej umiał wyrobić pojęcie, że muzyka jest czemś więcej, niż spłodem dźwięków i więcej, niż sztuką. Nauczył „rozumieć, że muzyka o misterium, które wydobywa z dusz ludzkich ich głębie, a niezapamięta. Nazwijmy Okręg V Kaszubski kochać śpiew, modlić się, pić, a wiarę swą i uczucie włożyć w śpiew.

Przechodzi zasług do historii śpiewawstwa pomorskiego. Pomar.

Ze sportu na Kaszubach

W niedzielę 29. 9. br. odbył się w Gdańsku wyścig motocyklowy pn. „Po grzech Gdańskich”. Pierwsze miejsce zajął Dąbrowski Terry, kier. sekc. motocyklowej „Gryf”.

— W dniu 29. bm. odbył się w Nowym Porcie mecz towarzyski pomiędzy K. S. „Gryf” Wejherowo — a RPKS „Polonia” Nowy Port, mecz zakończył się zwycięstwem zwycięstwem „Grylowców” w słońsku 7:5.

W ub. niedzielę rozegrane zostały w Rumii zawody piłki nożnej o wejście do B-kłasy pomiędzy K. S. „Unio” i K. S. „Kaszubie”. Spotkanie zakończyło się zwycięstwem „Unio” w słońsku 1:0. Sędziąwał kol. Telecki. Zainteresowaniem meczem zajął się.

W ub. niedzielę rozegrane zostały w Pucku zawody piłki nożnej o wejście do B-kłasy pomiędzy K. S. „Kaszubie” i K. S. „Puck”. Zawody zakończyły się zwycięstwem K. S. „Kaszubie” w słońsku 4:3. Sędziąwał kol. Gnich z Wejherowa.

W niedzielę 6 października br. odbędzie się godz. 15.30 w Rumii towarzyski mecz piłkarski pomiędzy K. S. „Gryf” Wejherowo i K. S. „Kaszubie” Rumia. Fink

W dniach od 20—22 bm. odbył się w Krakowie turniej piłkarski drużyn pocztowych o puchar Ministra Poczty i Telegrafów.

W turnieju wzięli udział następujące oiwce: Gdańsk, Bydgoszcz, Kraków, Kulowie, Poznań, Warszawa, Wrocław i Łódź poza konkurs.

W tym turnieju sukcesem okręgu Gdańskiego, który wystawił 2 drużyny jest duży, — gdyż przegrano 3 i 4 miejsca poza Katowicami i Krakowem w sporcie piłkarskim drużyn pocztowych, wysunął się na czołowe miejsce. Drużyna Gdańska i Bydgoska grała ambinią a swą postawą i grą fair zdobyła uznanie publiczności i władz.

INFORMUJEMY

(B) Ministerstwo Aprobacji i Handlu już wielokrotnie zwracało uwagę na stale obowiązujący zakaz handlu artykułami pochodzącymi z dostaw UNRRA...

Wobec tego, że w praktyce akty zwalczania tego nielegalnego handlu czynnikami administracyjnymi dotąd spotykają się z wypadkami łamania się niezamowności zakazu — Ministerstwo przypomniać raz jeszcze, że towar UNRRA już wyliczony z wolnego obrotu. Mogą być one sprzedawane jedynie przez punkty rozdzielcze w ramach przydziałów kartkowych.

W każdym innym wypadku winni sprzedaż lub kupną będące pociągami do surowej odpowiedzialności karnej, a towary UNRRA, wprowadzone przez nich do wolnego obrotu — slegną bezwzględnie konfiskacie. Zakaz ten nie dotyczy tylko papierosów amerykańskich.

UNIEWAŻNIAM skrócone stałe zaświadczenie rehabilitacyjne na nazwisko Frankówna Palagia, Darulubie, pow. morski. (402)

UNIEWAŻNIAM zgubione stałe zaświadczenie rehabilitacyjne na nazwisko Miolik Leon, Kack Wielki, pow. morski. (403)

UNIEWAŻNIAM zgubioną legitymację służbową na nazwisko Rompocówna Marie kier. Ag. Pocz. Broż-Tuchomie, pow. bytowski. (404)

POTRZEBNA od zaraz dziewczyna do wszelkich prac domowych oraz do gotowania. Dr. Rauch, Wejherowo, ul. Dworcowa 12. (410)

Przez wprowadzenie do obrotu rozumie się nie tylko fakt sprzedaży, ale także zaferowanie do kupna przez wystawienie na wystawie, straganie, ladzie, posiadanie w sklepie, restauracji i t. p.

(B) W dalszej akcji zmierzającej do udośkonalenia dla świata pracy konsumcji w zakładach gastronomicznych, Ministerstwo Aprobacji i Handlu polecił Centrali Zrzeszenia Przemysłu Gastronomicznego w Polsce włączenie energicznych pracy do ustalaniem na obszarze całego Państwa jak najniższych gospodarzo udośkonalonych ch na powożenie podawanie dnia mięsna, rybne i zupy oraz kafe, napoje jak herbata, kawa i piwo. W tym celu przy poszczególnych województwach zrzeszenia przemysłu gastronomicznego zostaną utworzone przez zrzeszenia komisje, których zadaniem będzie ustalanie maksymalnych cen na powożenie podawane dnia. Zrzeszenia gastronomiczne będą musiały nad bezwzględny przestrzeganiem tych cen przez zrzeszone przedsiębiorstwa gastronomiczne.

Mussolini w kufeku

BERLIN (Obst. wł.). Próby utworzenia miłu wokół Hitlera i Mussoliniego nie dają spak pogorobowem faszystyzmu, lub jeśli tak woli autor nasz nazwać, faszystyzm. Nie szczęście spalone zwłoki Hitlera nie mogą się nowopróba zmierzać. Gorzej z Mussolinim, który powierzył straszy w szmuglu międzynarodowemu. Tak urzędzi go jego zwolennicy. Zapakowali w dwa worki wepchnęli do kufeka i rozpoczęli zabawę w chowanego z policją.

Kryzys rządowy w Finlandii

Sprawa granic zatłwiana na konferencji paryskiej wywołata — jak wiemy — wiele drastycznych sporów. Niektóre z państw, współpracujących w czasie wojny z Hitlerem oświadczyły wcz. że nie przyjmują nowych granic ustalonych w Paryżu.

Powstały sędzię spowodowała kwestia granic również w Finlandii, tak, że delegacja fińska musiała udać się z Paryża do kraju, aby zażądać kryzys.

Bez komisji odbudowy Europy

Na posiedzeniu rady gospodarczo społecznej Narodów Zjednoczonych dyskutowano sprawę powołania komisji do odbudowy Europy.

Przedstawiciele Polski, Czechosłowacji, Wielkiej Brytanii i Słanów Zjednoczonych wypowiedzieli się za nalychmiastowym powołaniem takiej komisji, natomiast delegacja Związku Sowieckiego i Ukrainy wystąpiła przeciwko temu wnioskowi.

Delegat radziecki jest zwolennikiem wiastrosnych układów w tej dziedzinie, podkreślając, że reorganizacja Europy nie wymaga jakiejś specjalnej komisji, w której zasiędaliby m. in. Słany Zjednoczone, nie zadowolone bezpodstawnie z odbudowania Europy.

UNIEWAŻNIAM zgubioną dowód osobisty, prawo jazdy kl. II nr. 63. Grajewski Tadeusz, Wejherowo, pow. morski. (401)

Podziękowanie

Najserdeczniejsze Boże zapłać wyrazem wszystkim, którzy składali namemu wyrosnow Romualdowi życzenia z okazji jng. przystąpienia do Pierwszej Komunii św.

Dr. med. St. Majewski z zoną.

UNIEWAŻNIAM zgubione stałe zaświadczenie rehabilitacyjne na nazwisko Proana Anna, Swarzewo, pow. morski. (386)

Komunikują, że...

WEJHEROWO W ZWIĄZKU Z ZBLIŻAJĄCYM SIĘ PROCESEM FORSTERA i przez komitetu zbierania win Forstera, Zarząd Obw. P. Z. Z. Wejherowo zwraca się do wszystkich, osobiście miało Wejherowo oraz powia z uprzejmą prośbą o nadanie uwagi złozenia osobiście wszelkich oryginalnych dokumentów lub złozenia zrealizacji w zakreślenie P. Z. Z. Wejherowo dotychczasowej działalności Forstera i jego polityki eksterminacyjnej na terenie — szczególnie miejsca kaźni w Piśnicy.

W WOCY Z NIEDZIELI na poniedziałek nieznan sprawcy okradli doszczętnie całą krawędź zewszki p. Halmana przy ul. św. Jacka 1.

Ołtarz krzyżowy padło w znacznej ilości obwinie obydwóm miast, którzy stławia klientę pozwydanym. (g)

— MIĘSIĘCZNE ZEBRANIE Związku „Caritas” odbędzie się w piątek, dnia 4. 10. br. o godz. 18 w salce wawiej. Wszystkich członków i sympatyków uprasza się o liczny udział.

— POCZĄWYŚĆ od 1 października odbędzie się co dzień w kościele farym o godzinie 7-jej wieczorem nabożeństwo różaniec.

W PIĄTEK, DNIA 4. PAŹDZIERNIKA o godz. 10 przed poł. nastąpi uroczyste oddanie kościoła pokłazowanego OO. Franciszkanom przez Jego Eksceleńcję Ks. Biskupa Kowalskiego. Przywilejem Przewielbności Arcykapłana przez władze i towarzyszące kościoła przewidziane jest o godzinie 9.30 obok gmachu Urzędu Skarbowego.

— Z KOMISJI CENNIKOWEJ: Słarstwo Morskie — Referat Aprobacji i Handlu — pęgaże do wiadomości, że Komisja Cennikowa nie powiał Morski na swym I. posiedzeniu w dniu 1 października br. ustala z wyjątkiem od 2, 10. br. a) cenę chęba chęba, b) z wyjątkiem od 2, 10. br. a) hurtynię chęba — zł, b) detaliczną 3,50 zł, b) cenę chęba walorynowego od 1 kg: a) hurtynię

łowe 18,— zł, b) detaliczną 20,— zł; c) cenę bułek pszennych z mąki pszennej 80% z ciasta 12,— zł (bułka 50 g) Powyższe ceny podaje się do wiadomości i przestrzegania.

— Z UROCZYSTOŚCI Uroczenie Poległych ofiarów, podoficerów i strzelców I. Morskiego Batalionu Strzelców w Wejherowie. Uroczystości zaszczęły swą obecnością przedstawiciele władz oraz partii. Po uroczystości odbył się koncert w sali dlańsk. pochod wyruszył na cmentarz. W pochodzie wzięły udział przedstawiciele władz, urzędów, partii, szkoły oraz personel f-my „Odzież”. Na cmenterzu przemawiali ob. Mościpan i ob. por. Skowron. Po oddaniu salwy przez oddział śmiejącej M. O. i drużyny Marynarki Wojennej, pochod rozwiązano. Wieczorem o godz. 19-jej odbyła się uroczysta akademii.

— KARTY ODZIEWOZE PRZEDŁOŻONE. Wobec tego, że w niektórych okręgach rozdawnictwo towarów na karty odziewowe za II kwartał było rozpoczęte z dużym opóźnieniem — Ministerstwo Aprobacji i Handlu informuje, że w wypadku, gdy bez względu winy gólbiorców (np. skutkiem dźwigni kolejkowej nie zrealizacji oni kart odziewowych) — Wydziały Wojewódzkie wędlnicze zarządy miejkie będą mogły przedłużyć termin sprzedaży artykułów włókienniczych za II kwartał — po 30 września br.

GDYNIA. Dom bawelny odbudowy. Wybudowany w 1938 r. Dom Bawelny był wyposażony w najnowocześniejsze urządzenia techniczne i dostosowany do potrzeb. Klasyfikacji importowanej bawelny Obecnie Zrzeszenie Interesowanych Handlu i Bawelny postanowiło odbudować zniszczony podczas wojny Dom Bawelny w przewidywanym rozszerzeniu się dolychczasowego importu do Związku Radzieckiego i innych krajów.

Vspierejta „Zrzesz

Redagują: Kolegium: Ignacy Szulenberg, Jan Rompoc, Jan Trepczik, Józef Gnich. ADMINISTRACJA: Wejherowo, Rynek 7, Skrytka Pocztaowa 30, Telefon Nr. 68. PRENUMERATA: Pocztaowa i pod opieką miasteczka 40,— zł. Prenumerata adresowa w Administracji lub przekazem pocztowym. CENA OGŁOSZEN: drobne za wyraz 82ł, najmniej 10 wyrazów. Tłusty druk 100 proc. więcej. Ogłoszenia reklamowe za tydzień 15 zł za 1000 rzp. zapyła. — Administracja nie przyjmuje odpowiedzialności za terminowe ogłoszenia.